

Teorin är vårt bästa hjälpmedel

Intervju med Patrik Aspers, författare till boken *Etnografiska metoder*

Ytterligare en metodbok – behövs verkligen det?

– Ja, det finns en stor brist på metodböcker som integrerar teorin under hela forskningsprocessen, och som ger anvisningar för hur analysen ska gå till, säger Patrik Aspers och lovar att detta finns i hans nya bok *Etnografiska metoder: Att förstå och förklara samtidigt*. Patrik Aspers är huvudsakligen teoretiker.

– Men man måste kunna metod för att utveckla nya teorier, menar Aspers.

Han tänker sig att bokens läsare redan är bekanta med kvalitativa, eller så kallade etnografiska, mellanmänniska, metoder, och nu vill bygga vidare på den kunskapen. Boken fokuserar framför allt på intervjuer och deltagande observationer.

- Att förstå är en förutsättning för att kunna förklara, poängterar Aspers.

Första steget är därför att förstå aktörernas mening. Vad betyder saker, hur uppfattar folk sin värld?

- Men om vi presenterar detta i all sin komplexitet, blir det en karta lika stor som verkligheten. Därför måste forskaren systematisera och förklara, säger Patrik Aspers.

Under hela forskningsprocessen måste teorin finnas med.

- Ja, här finns ofta en stor brist. Teorin tycks vara bortspelad, det är något som ibland kommer in lite på slutet. Studenterna kan då komma och undra ”Hur ska vi nu göra för att knyta teori till undersökningen?”. Men teorin måste löpa genom hela processen. Det är det starkaste hjälpmedlet vi har! poängterar Patrik.

Han menar att vi alltid har en förförståelse när vi gör en undersökning, implicit eller explicit, och det är viktigt att tydliggöra denna.

- Teorin gör att vi kan tänka djupare och analysera bättre. Den är ett redskap, ett verktyg som gör att vi kan se.

Han tycker också att det finns för lite instruktioner för själva analysarbetet. Det är viktigt att få fram och lära ut generella metoder, till exempel hur koder skapas.

- Man måste förstå att analysen inte är personberoende, att forskaren inte har inneboende kvaliteter som gör att han eller hon kan se sådant som andra inte ser.

Aspers menar att både för själva forskningen, och vid läsandet av *Etnografiska metoder*, är det viktigt att tänka i processtermer. Forskningsmomenten ska ses som delar i en pågående process. Slutligen vill han poängtera att det inte räcker att läsa boken.

- Man blir inte bra i metod bara genom att läsa om det, man måste öva!

Och då kan man hämta inspiration från Patrik Aspers roliga lista med 100 förslag på ämnen för studier, såsom: Hur sent får man komma på en fest? Behandlar elever lärare olika beroende på etnicitet eller kön? Hur vet man om en biofilm är bra? Varför omnämns barn och pensionärer med förnamn i tv-reportage? Hur många nära vänner kan man ha? Hur går ett osportsligt fiske till?